

Janke Wikholms Krönika

Augusti 2007

Våra äktenskapliga roller!

I förra krönikan var utgångspunkten en sk jingel: "nu är det sommar nu är det sol, nu är det koskit...". Den här gången har jag läst ett inlägg från politikerveckan i Almedalen. Det är professor emeritus tillika centerriksdagsmannen Lennart Levi som skickat ett klipp från Hallands Nyheter. Denna för mig obekanta tidningen har publicerat ett debattinlägg rubricerat "Ett arbetsliv att längta till". Det är både ett ovanligt och bra inlägg. Ovanligt eftersom de borgerliga partierna inte direkt är kända för att diskutera utvecklingen av arbetslivet. I Sverige har vi ju fått en tudelning, ungefär som i ett äktenskap. "Om du diskar så tar jag hand om maten", säger frun till maken. "Om vi pratar om skatterna och näringslivet så kan ni ta hand om jämlikheten och arbetslivet", säger borgarna till vänstern. På det gamla järnverket i Luleå (Som då hette NJA men idag SSAB) uttrycktes det av bruksledningen: "om vi får sköta produktionen så får ni i facket ta hand om arbetsmiljön". Inte officiellt, men i praktiken.

Arbetsmiljön har inte varit borgarnas sak. Detta demonstrerar man med att som första åtgärd lägga ner Arbetslivsinstitutet. Neddragningen av Arbetsmiljöverkets anslag är ett tecken på samma inställning. Att några "vilsna" centerpartister uttryckt tveksamhet skadar knappast den moderata självgodheten. Aktiviteten sänder signaler som visar beslutsamhet!

Nog kan det funnits skäl att ifrågasätta en del av institutets aktiviteter. Arbetsmiljöverket har definitivt inte hängt med när det gäller utvecklingen av arbetet med den psyksociala arbetsmiljön.

Egentligen är jag inte speciellt förvånad över att det blivit så här. Misstagen gjordes för länge sedan och är ett resultat av en "äktenskaplig rollfördelning". Men det har inte alltid varit så här. Vänstern har inte alltid haft monopol på arbetsmiljöfrågorna! I min bokhylla står en 827 sidor tjock röd bok, min "arbetsmiljöbibel"! Standardverket heter "Människan i arbete" och har ett företal daterat juli 1987, dvs ganska precis 20 år sedan. I detta skriver Sten Gustafsson, preses i Ingenjörsvetenskapsakademien: "Därmed är också sagt att utformningen av arbetsmiljö – både den fysiska och psykiska – är en nyckel till framgångarna inte bara i genomförandet av ett visst projekt, utan för hela det svenska näringslivets utveckling på den internationella marknaden".

Boken som dessvärre idag är i det närmaste omöjlig att få tag på var utgiven med stöd från organisationer som Arbetsgivarförbundet, ASEA, SKF, Västsvenska Rationaliseringsförbundet, Volvo Komponenter AB m fl. Det låter inte som vänstern!

Fortsättning på nästa sida

skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se

läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM

En bra arbetsmiljö är en facklig fråga på så sätt att det handlar om att skydda människor från att skadas i arbetet. Det heter ju skyddsombud, skyddsronder och skyddskommittéer! Men arbetsmiljö är definitivt också en rationaliseringsfråga. Tänk att det som var så uppenbart för 20 år sedan, nästan totalt verkar ha glömts bort i dagens Sverige. Så när Centerpartiet utformar ett inlägg om "Ett arbetsliv att längta till" är det inte bara ovanligt. Det är väldigt bra!

Arbetsmiljöarbetet i Sverige måste utvecklas och återupprättas. Det saknas ideologi och tanke! Det finns ingen organisation som driver utvecklingen framåt. Vi har stora arbetsvetenskapliga institutioner på våra tekniska högskolor. Men i den offentliga debatten om framtidens arbetsliv är dessa förvånansvärt tysta. Om Arbetslivsinstitutet hade fungerat som ett centrum för diskussionen om utformningen av det framtida svenska arbetet hade det inte lika enkelt kunnat läggas ner. Man kunde betonat att "skydda människan" inte behöver stå i motsatsställning till att skapa ett effektivare näringsliv!

Själv använder jag mig av begreppet "den mänskliga verkningsgraden". Det är en pedagogisk metafor för att illustrera att vi i arbetslivet faktiskt förlorar väldigt massa pengar på att inte "underhålla" människor och på att inte utnyttja deras hela förmåga. Visst är det absurt att vi har en halv miljon förtidspensionärer (kostnad 766 miljarder enligt inlägget i Hallands Nyheter) och att 200 000 människor är sjukskrivna. Detta innebär enorma kostnader som inte bara drabbar samhällsekonomin utan väldigt många människor. Men siffrorna är också en varningssignal om att vi har ett dåligt fungerande arbetsliv!

Om arbetsgivarföreträdarna, de fackliga organisationerna, de politiska partierna läst Sigvard Rubenowitz avsnitt "Organisation, motivation och produktivitet" i min "arbetsmiljöbibel" hade man nog inte lagt ner Arbetsmiljöinstitutet, utan i stället satsat mer resurser och dessutom sett till att dom gjorde det dom skulle. För det räcker inte med ett inlägg från centern!

To be continued...

Janke Wikholm

skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se

läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM KID